

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003613

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Замлинський Олександр Степанович

2. Oleksandr S. Zamlynskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка природокористування та охорона навколишнього середовища

Дата захисту: 08-08-2026

Спеціальність за освітою: Архітектура та містобудування

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16186

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.61, 06.71.63

Тема дисертації:

1. Фінансове регулювання використання природних ресурсів на рівні територіальних громад базового рівня
2. Financial regulation of natural resource use at the level of basic territorial communities

Реферат:

1. У дисертації визначено, що становлення сучасної системи фінансового регулювання використання природних ресурсів на загальнонаціональному, регіональному та місцевому рівнях має враховувати вплив на форми, методи та способи залучення природних ресурсів у відтворювальний процес екзогенних та ендогенних детермінантів. Специфікація екзогенних детермінантів охоплює: 1) підвищення інтересу транснаціонального капіталу до освоєння родовищ рідкісноземельних корисних копалин та окремих лужних металів; 2) вимоги ЄС щодо розширення площі територій природно-заповідного фонду; 3) імплементація глобальних пріоритетів низьковуглецевого розвитку та в систему домінант раціоналізації використання природних ресурсів у господарському обігу. Ендогенними детермінантами виступають: 1) збільшення вагомості природних ресурсів для формування полюсів соціально-економічного піднесення територіальних громад базового рівня, насамперед сільських територіальних громад; 2) зростання потреби у максимізації

ланцюгів доданої вартості на основі господарського освоєння природно-ресурсного потенціалу; 3) актуалізація використання вторинної та некондиційної природної сировини для потреб біоенергетичного сектора національного господарства. Дослідження показали, що основним фінансовим інструментом регулювання спеціального використання природних ресурсів є рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів. Встановлено, що невід'ємною складовою встановлення ставок рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів в Україні в останні десятиліття є їх індексація, виходячи з високих темпів девальваційно-інфляційних процесів. Виявлено, що перманентна індексація ставок рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів у 2015–2024 роках забезпечила в цілому висхідний тренд у надходженнях рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів до Зведеного бюджету України. У дисертації встановлено, що суттєвих зрушень в частині переорієнтації надходжень рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів з держбюджету у місцеві бюджети не відбулося, незважаючи на те, що процес бюджетно-фіскальної децентралізації та реформування територіальної організації влади розпочався у 2014 році. Така ситуація унеможливорює процес створення на регіональному та муніципальному рівнях спеціальних публічних фондів охорони навколишнього природного середовища та відтворення природно-ресурсного потенціалу. У дисертації запропоновано систему індикаторів міжмуніципальної збалансованості надходжень рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів до місцевих бюджетів України. Такими індикаторами є: 1) частка міських територіальних громад у надходженнях рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів до місцевих бюджетів; 2) частка селищних територіальних громад у надходженнях рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів до місцевих бюджетів; 3) частка сільських територіальних громад у надходженнях рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів до місцевих бюджетів. У дисертації виявлено, що основними передумовами-стимуляторами становлення сучасної системи фінансового регулювання використання природних ресурсів на місцевому рівні є: 1) нарощення комунальних природно-ресурсних активів; 2) урізноманітнення форм та прав власності на природні ресурси; 3) бюджетно-фіскальна децентралізація; 4) зняття обмежень на вільний обіг сільськогосподарських земель. Визначено, що передумовами-дестимуляторами виступають: 1) збереження рудиментів командно-адміністративної економіки в управлінні природокористуванням; 2) звужений спектр інституціоналізованих інструментів стимулювання комплексного використання природних ресурсів у господарському обігу; 3) обмежена специфікація форм капіталізації публічних природних ресурсів.

2. The dissertation determines that the formation of a modern system of financial regulation of natural resource use at the national, regional and local levels must take into account the impact of exogenous and endogenous determinants on the forms, methods and means of attracting natural resources into the reproductive process. The specification of exogenous determinants includes 1) increased interest of transnational capital in the development of rare earth mineral deposits and certain alkali metals; 2) EU requirements for expanding the area of nature reserve funds; 3) implementation of global priorities for low-carbon development and rationalisation of natural resource use in economic circulation. Endogenous determinants include 1) increasing the importance of natural resources for the formation of poles of socioeconomic growth in basic-level territorial communities, primarily rural territorial communities; 2) growing need to maximise value chains based on the economic development of natural resource potential; 3) updating the use of secondary and substandard natural raw materials for the needs of the bioenergy sector of the national economy. Research has shown that the main financial instrument for regulating the special use of natural resources is rent payments and fees for the use of other natural resources. It has been established that an integral part of setting rent rates for the special use of natural resources in Ukraine in recent decades has been their indexation, based on high rates of devaluation and inflation. It has been found that the permanent indexation of rent rates for the special use of natural resources in 2015–2024 has ensured an overall upward trend in rent and fees for the use of other natural resources to the Consolidated Budget of Ukraine. The dissertation establishes that there have been no significant shifts in terms of reorienting rent payments and payments for the use of other natural resources from the state budget to local budgets, despite the fact that the process of budgetary and fiscal decentralisation and reform of the territorial organisation of power began in 2014.

This situation makes it impossible to create special public funds for environmental protection and the restoration of natural resource potential at the regional and municipal levels. The dissertation proposes a system of indicators of intermunicipal balance of rent payments and payments for the use of other natural resources to local budgets in Ukraine. These indicators are 1) the share of urban territorial communities in revenues from rent payments and payments for the use of other natural resources to local budgets; 2) the share of settlement territorial communities in revenues from rent payments and payments for the use of other natural resources to local budgets; 3) the share of rural territorial communities in revenues from rent payments and payments for the use of other natural resources to local budgets. The dissertation reveals that the main prerequisites and stimulants for the formation of a modern system of financial regulation of natural resource use at the local level are 1) the accumulation of communal natural resource assets; 2) the diversification of forms and rights of ownership of natural resources; 3) budgetary and fiscal decentralisation; 4) removal of restrictions on the free circulation of agricultural land. It has been determined that the following are the prerequisites and disincentives: 1) preservation of the vestiges of a command-and-control economy in natural resource management; 2) a narrow range of institutionalised instruments to stimulate the integrated use of natural resources in economic circulation; 3) limited specification of forms of capitalisation of public natural resources.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Рациональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Голян В. А., Мединська Н. В., Кольоса Л. Л., Замлинський О. С. Фінансово-інвестиційний вимір вирішення екологічних проблем в умовах нової глобальної природоохоронної архітекτονіки: імплементація передового іноземного досвіду. Проблеми економіки. 2023. № 2. С. 240–249.
- Голян В. А., Мединська Н. В., Мороз Ю. О., Замлинський О. С. Формування децентралізованої моделі фінансово-економічного регулювання природоохоронної та природо-експлуатаційної діяльності: орієнтація на європейський досвід. Бізнес Інформ. 2023. № 7. С. 74–82.
- Мединська Н. В., Замлинський О. С. Формування територіальної моделі фінансового регулювання використання природних ресурсів: інвестиційний аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 8. С. 149–154.
- Замлинський О. С. Фінансове регулювання використання природних ресурсів на рівні територіальної громади. Агросвіт. 2023. № 7–8. С. 142–148.
- Замлинський О. С. Інституційні засади фінансового регулювання використання природних ресурсів на рівні територіальних громад. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 16. С. 228–234.
- Мединська Н. В., Іванців В. В., Замлинський О. С. Фіскальне регулювання природокористування в умовах укрупнення територіальних громад базового рівня. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 80.

Наукова (науково-технічна) продукція: розроблено інституційний інструментарій фінансового регулювання використання природних ресурсів на рівні територіальних громад базового рівня, який передбачає розширення повноважень органів місцевого самоврядування в частині урізноманітнення методів та інструментів регуляторного впливу на природокористувачів за основними блоками (блок стимулювання; блок бюджетного регулювання; блок фіскального регулювання угод публічно-приватного партнерства)

Соціально-економічна спрямованість: специфікація методів фінансового регулювання охорони довкілля та відтворення природно-ресурсного потенціалу на місцевому рівні

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мединська Наталія Василівна

2. Nataliia V. Medynska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2573-0205

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ступень Роман Михайлович

2. Roman M. Stupen

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4951-2838

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Код за ЄДРПОУ: 00492990

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левковська Людмила Володимирівна

2. Liudmyla V. Levkovska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7823-7062

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут демографії та досліджень якості життя імені Михайла Птухи Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 37404013

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дорош Ольга Степанівна

2. Olha S. Dorosh

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2906-4174

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лабенко Олександр Миколайович

2. Oleksandr M. Labenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9192-9891

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Новаковська Ірина Олексіївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Новаковська Ірина Олексіївна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна